

**ÜLUSAL
ASTRONOMİ TOPLANTISI
24 - 26 EYLÜL 1986
ANKARA**

BİLDİRİLERİN ÖZETİ

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN FAKÜLTESİ**

ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

E D İ T Ö R L E R

Prof. Dr. Cemal AYDIN

Y. Doç. Dr. İ. Ethem DERMAN

*Ulusal Astronomi Toplantısı 86 Türkiye
Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
(TÜBİTAK) tarafından desteklenmiştir.*

İÇİNDEKİLER

1- Toplantı Programı	V
2- 9. Ulusal Astronomi Toplantısına Katılanlarım Listesi	XI
3- A.Ü. Rektörü Prof.Dr. Tarık SOMER'in açış konuşması	XIII
4- Pulsarlar (çağrılı bildiri)	
A. ALPAR	1
5- RGU Fotometrisi ve Galaktik Yapı (çağrılı bildiri)	
S. KARAALI	7
6- 16. Yüzylda Osmanlıların Astronomiye Yapmış Oldukları Katkılar (çağrılı bildiri)	
S. TEKELİ	33
7- Wolf-Rayet Yıldızları (Çağrılı bildiri)	
H. KIRBIYIK	41
8- W UMa Yıldızları (Çağrılı bildiri)	
Ö. GÜLMEN	57
9- NGC 1851 ve NGC 6440 Küresel Kümelerindeki X-ışın Kaynaklarının EXOSAT Gözlemleri	
E.N. ERCAN, Ü. KIZILOĞLU, G. BRANDUARDI, F. TOKDEMİR ve A. ESENDEMİR	75
10- NGC 2429 Halo Alanının RGU üç renk fotometrisi	
R. FENKART, L. TOPAKTAŞ, Ş. BOYDAĞ, G. KANDEMİR	79
11- Ortaöğretimde Astronomi Dersi Sorunu	
L. KÜÇÜKAHMET	81
12- Küresel Trigonometri Yardımı ile Küre Üzerine V kadar Nokta Yerleştirme	
H.H. HACISALİHOĞLU	85
13- Celestial Reference Systems: The Astrolab Contributions	
F. CHOLLET	89
14- $2.31M_{\odot}$ Kütleli Küresel Olmayan Yıldızın Evrimi	
R. ÇELİKEL, D. ERYURT - EZER	93
15- Öbek III Yıldızlarında Işınım Gücü ile İlkel ve Çekirdek Kütle Bağıntısı	
N. KIZILOĞLU, D. ERYURT - EZER	95

16- Açık Yıldız Kümesi NGC 2287 (M41)'nin Yaşı Tayini İ. KÜÇÜK, D. ERYURT - EZER	97
17- CH Cygni'nin 1977-1985 Patlaması M. HACK, L. RUSCONI, G. SEDMAK, C. AYDIN S. ENGİN, N. YILMAZ	99
18- OF Yıldızlarında P Cygni Tipi Çizgilerden N ve C Bolluğunun Belirlenmesi R. STALIO, D. KOÇER, Ç. BOLCAL, Ü. KIZILOĞLU	103
19- CH Cyg Yıldızının Son Gözlemleri M. HACK, S. ENGİN, N. YILMAZ	107
20- β Lyr Çift Yıldızının UV Tayfi M. HACK, C. AYDIN, S. ENGİN, N. YILMAZ	111
21- Ulusal Gözlemevi Yer Secimi Çalışmaları Z. ASLAN, C. AYDIN, Z. TUNCA, O. DEMİRCAN, İ.E. DERMİN, O. GÖLBAŞI, A. MARŞOĞLU	113
22- HD 199497 Örten Çiftinin Fotometrik Analizi C. SEZER, Ö. GÜLMEN, N. GÜDÜR	117
23- RS CVn'lerde Yıldız Etkinliği O. DEMİRCAN	121
24- ER Vulpeculae'nın Işık Eğrisindeki Değişimler Z. TUNCA, C. İBANOĞLU, S. EVREN	125
25- σ Gem Yıldızında Lekelerin H _α ve Metal Çizgilerine Etkisi Z. EKER	127
26- Beyaz Güce Bileşenli V471 Tauri'nin Fotoelektrik Işıkölçümü C. İBANOĞLU, Z. TUNCA, S. EVREN	129
27- IM Aurigae Örten Çift Yıldızının İki Renk Işıkölçümü ve Analizi Ö. GÜLMEN, C. SEZER, N. GÜDÜR	133
28- DM Delphini Örten Çiftinin Fotometrisi N. GÜDÜR, C. SEZER, Ö. GÜLMEN	135
29- MM Her'in Fotoelektrik Işıkölçümü ve Işık Eğrisindeki Değişimeler S. EVREN	137
30- V367 Cygni Örten Çift Yıldızının İki Renk Fotometrisi M.C. AKAN	141

ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISI 86

24 Eylül 1986 Çarşamba

08.30 Kayıt

OTURUM I

Başkan: Prof. Dr. Sevim TEKELİ

09.00 Açış konuşması

Prof. Dr. Tarık SOMER

09.10 Pulsarlar (çağrılı bildiri)

A. ALPAR

10.10 NGC 1851 ve NGC 6440 Küresel Kümelerindeki X-işin kaynaklarının Exosat gözlemleri

N. ERCAN

(N. ERCAN – Ü. KIZILOĞLU – G. BRANDUARDI – F. TOKDEMİR – A. ESENDEMİR)

10.30 Çay

11.00 RGU Fotometrisi ve Galaktik Yapı (çağrılı bildiri)

S. KARAALİ

12.00 NGC 2420 Halo Alanının RGU Üç Renk Fotometrisi

G. KANDEMİR

(R. FENKART – L. TOPAKTAŞ – Ş. BOYDAĞ – G. KANDEMİR)

12.20 Nova Muscae'nin IUE Gözlemleri

(Ü. KIZILOĞLU)

Ü. KIZILOĞLU

13.00 Yemek

24 Eylül 1986 Çarşamba

Öğleden Sonra

OTURUM II

Başkan: Prof. Dr. Nadir DOĞAN

14.30 16. Yüzyılda Osmanlılarda Astronomi Alanındaki Bazı Önemli Katkılar (çağrılı bildiri)

S. TEKELİ

15.30 Orta Öğretimde Astronomi Dersi Meselesi

(L. KÜÇÜKAHMET)

L. KÜÇÜKAHMET

15.50 Küresel Trigonometri Yardımıyla Küre Üzerine Eşit Aralıklı V Kadar Nokta Yerleştirme

(H.H. HACISALİHOĞLU)

H.H. HACISALİHOĞLU

16.10 Çay

16.40 Celestial Reference Systems The Astrolab Contributions

F. CHOLLET

18.00 A.Ü. Fen Fakültesi açılış kokteyl

25 Eylül 1986 Perşembe

Sabah

OTURUM III

Başkan: Prof. Dr. Kamuran AVCIOĞLU

- 09.00 *Cift Yıldızların Evrimi (çağrılı bildiri)* D. ERYURT
- 10.00 $2.31 M_{\odot}$ Kütleli Küresel Olmayan Yıldızın Evrimi
(R. ÇELİKEL – D. ERYURT) R. ÇELİKEL
- 10.20 *Öbek III Yıldızlarında İşinim ve Kütle İlişkisi*
(N. KIZILOĞLU – D. ERYURT) N. KIZILOĞLU
- 10.40 Çay
- 11.10 *Açık Yıldız Kümesi NGC 2287 (M41)'nin Yaşı Tayini*
(İ. KÜÇÜK – D. ERYURT) İ. KÜÇÜK
- 11.30 *CH Cygni: 1977-85 Arasındaki Patlama*
(M. HACK – L. RUSCONI – G. SEDMAK – S. ENGİN – N. YILMAZ – C. AYDIN) C. AYDIN
- 11.50 *UV P Cygni Profillerinden ON ve OC Yıldızlarında N ve C bolluğunun belirlenmesi*
(Ç. BOLÇAL – R. STALIO – D. KOÇER – Ü. KIZILOĞLU) Ç. BOLÇAL
- 12.10 *CH Cygni'nin Son Gözlem Sonuçları* S. ENGİN
(S. ENGİN – N. YILMAZ – M. HACK – G. SEDMAK)
- 12.30 *β Lyrae'nin Morötesi Gözlemleri* N. YILMAZ
- 13.00 Yemek

25 Eylül 1986 Perşembe

Öğleden Sonra

OTURUM IV

Başkan: Prof.Dr. Dilhan ERYURT

14.30 *Ulusal Gözlemevi Yer Seçimi Çalışmaları*

(Z. ASLAN – C. AYDIN – Z. TUNCA – S. MARŞOĞLU – O. GÖLBAŞI – O. DEMİR-CAN – İ.E. DERMAN)

Optik Gözlemevinin Sağlaması Gereken Koşullar

Z. ASLAN

Proje Öncesi Yer Seçim Çalışmaları

C. AYDIN

Gözlem İstasyonlarının Kuruluş Çalışmaları

O. GÖLBAŞI

16.00 Çay

16.30 *Ulusal Gözlemevi Yer Seçimi Çalışmaları*

(Z. ASLAN – C. AYDIN – Z. TUNCA – S. MARŞOĞLU – O. GÖLBAŞI – O. DEMİR-CAN – İ.E. DERMAN)

Dönüştüm Katmanı Gözlemleri

O. DEMİRCAN

Yer Seçimi Gözlemleri

Z. TUNCA

İstasyonların Karşılaştırılması

Z. ASLAN

26 Eylül 1986 Cuma

Sabah

OTURUM V

Başkan: Doç.Dr. Salih KARAALİ

09.00 W UMa Yıldızları (çağrılı bildiri)

Ö. GÜLMEN

10.00 HD 199497 Örten Çiftinin Fotometrik Analizi

(C. SEZER – Ö. GÜLMEN – N. GÜDÜR)

C. SEZER

10.20 W UMa Tipi Değen Yıldızların Katalog Hazırlanması

G.T.

10.40 Çay

11.10 RS CVn'lerde Yıldız Etkinliği

O. DEMİRCAN

11.30 ER Vulpeculae'nin Işık Eğrisindeki Değişmeler

(Z. TUNCA – C. İBANOĞLU – S. EVREN)

Z. TUNCA

11.50 Sigma Gem Yıldızında Lekelerin H_α ve Metal Çizgilerine Etkisi

(Z. EKER)

Z. EKER

12.10 Beyaz Güneş Bileşenli V471 Tauri'nin fotoelektrik ışık ölçümleri

(C. İBANOĞLU – Z. TUNCA – S. EVREN)

C. İBANOĞLU

12.30 DH Leo Çift Yıldızında Uzun Dönemli Değişmeler

(İ.E. DERMAN – Z. ASLAN)

İ.E. DERMAN

13.00 Yemek

26 Eylül 1986 Cumla

Öğleden Sonra

OTURUM VI

Başkan: Prof.Dr. Cemal AYDIN

14.30 *Radyal ve Radyal olmayan salinimlar (çağrılı bildiri)*

H. KIRBIYIK

15.30 *IM Aur Örten Çift Yıldızının iki renk ışık ölçümü ve Analizi*

(Ö. GÜLMEN – C. SEZER – N. GÜDÜR)

Ö. GÜLMEN

15.50 *DM Delphini Örten Çiftinin Fotometrisi*

(N. GÜDÜR – C. SEZER – Ö. GÜLMEN)

N. GÜDÜR

16.10 *MM Her'in Fotoelektrik Işık Ölçümü ve Işık Eğrisinde Değişimler*

(S. EVREN)

S. EVREN

16.30 *V367 Cygni Örten Çift Yıldızının İki Renk Fotometrisi*

(C. AKAN)

C. AKAN

17.00 A.Ü. Gözlemevinde veda yemeği ve Kokteyli

X

1986 ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISI
KATILANLARIN LİSTESİ

Tanık SOMER	.....	Ankara Üniversitesi
Nadir DOĞAN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Cemal AYDIN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Sevim TEKELİ	.....	A.Ü. Dil Tarih Coğ. Fakültesi
Orhan GÖLBAŞI	.....	B.Ü. Kandilli Rassathanesi
Fernand CHOLLET	.....	Paris Gözlemevi, FRANSA
Dursun KOÇER	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Kamuran AVCIOĞLU	.....	İ.Ü. Fen Fakültesi
Çetin BOLCAL	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Varol KESKİN	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Nihal ERCAN	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Can AKAN	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Halil KIRBIYIK	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Dilhan ERYURT	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
İ. Ethem DERMAN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Ömür GÜLMEN	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Zeki ASLAN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Osman DEMİRCAN	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Ümit KIZILOĞLU	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Talat SAYGAÇ	.....	İ.Ü. Fen Fakültesi
Hüseyin MENTEŞE	.....	İ.Ü. Fen Fakültesi
Semanur ENGİN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Nihal YILMAZ	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
İbrahim KÜÇÜK	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Ali ALPAR	.....	TÜBİTAK GEBZE Araş.

Gülçin KANDEMİR	.....	İ.T.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi
Şenel BOYDAĞ	.....	Yıldız Ü. Fen Edebiyat Fakültesi
Rikkat CELİKEL	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Necdet GÜDÜR	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Hüseyin KARA	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Nilgün KIZILOĞLU	.....	O.D.T.Ü. Fizik Bölümü
Ayten DÜZGELEN	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Salih KARAALİ	.....	İ.Ü. Fen Fakültesi
Türker ÖZKAN	.....	İ.Ü. Fen Fakültesi
Zeynel TUNCA	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Hülya CANBAZ	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Cengiz SEZER	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Mualla SAĞLAMSAATÇİ	.....	B.Ü. Kandilli Rasathanesi
Hilmi HACISALİHOĞLU	.....	Gazi Ü. Fen Edebiyat Fakültesi
Zeki EKER	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Bekir KILINÇ	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Can BATTAL	.....	E.Ü. Fen Fakültesi
Zekeriya MÜYESSEROĞLU	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Fehmi EKMEKÇİ	.....	A.Ü. Fen Fakültesi
Ayvur AKALIN	.....	A.Ü. Fen Fakültesi

Sayın Arkadaşlar,

“Ulusal Astronomi Toplantısı-86”ya hoşgeldiniz. Bu toplantı Üniversitemizde Astronomi bilim dahıda şimdije kadar tertip edilen 9’uncu toplantı olmaktadır. Huzurlarınızda açmaktan büyük bir mutluluk ve onur duuyorum.

İnsançlı dünyaya gözlerini açıp, birkaç yıl içerisinde çevresini tanımağa başladığında, onun hayretini ve meraklısı en çok çeken şey, dünyanın kapığı olarak gördüğü gök kubbe ve onu dolduran sayısız yıldızlar olmuştur. Bu tecessüs bir süre sonra bulutlar, fırtınalar ve şimşeklerle korkuya dönüşür. Ay ve güneş tutulması, galaksilerin zaman zaman gözle takip edilebilmesi, yalnız bilginlerin ve filozofların değil, sade kişilerin de tarih boyunca ilgisini çekmiştir. Önceleri müşahadelele başayan çalışmalar daha sonra ilkel aletlerle sürdürülümsüz, asırlarca süren dini taassubun acımasız kurallarına rağmen, hayatını ortaya koyan fedakar ilim adamları sayesinde bir bilim dalı gelişerek bugünkü yüce seviyesine ulaşmıştır. Uzayda bulunan dağınık maddelerin ve cisimlerin menşeyini, bileşimini, zamanla meydana gelen değişimlerini, mesafe ve hareketlerini inceleyen bu bilim dalına bugün astronomi diyoruz. Astronomi medeniyetle aynı zamanda başlamış olup, en eski bilim dalıdır. Milattan 3000 yıl önce Mezopotamya halkın yıldız kümelelerini ve burçları tanıdıklarını, bunlara aslan, yengeç ve koç gibi hayvan isimleri verdiklerini, zodiak işaretlerini keşfettiklerini kil tabletlerden öğreniyoruz. Eski Mısırlılar 1 seneyi 365 gün olarak belirleyen takvim yapmışlar, daha sonra bunu $\frac{1}{4}$ olarak düzeltmeyi başarmışlardır. Kainat hakkında fikirler yürüten Pythagor ve Aristo dünyanın hareketsiz olduğuna inanmışlardı. M.O. 3. yüzyılda Samos adasında yaşayan Aristarchus'un dünyanın kendi ekseni etrafında ve güneş etrafında döndüğünü keşfettiği söylenir. İskenderiye Müzesinde kütüphaneci Eratosthenes aynı yüzyıl içinde inanılmaz bir duyarlılıkla dünyanın çevresini hesaplamayı başarmıştı. Dünyanın merkezde, gök kubbenin

onun etrafında içi boş bir küre olduğu, bir eksenle dünyaya bağlı olup batıya doğru döndüğü, yıldızların birer mücevher gibi bu kürenin iç yüzeyine yapışık bulunduğu inancı, yani “dönen yıldızlar küresi” felsefesi Copernicus'a kadar devam etmiştir. Güneş dahil yedi gezegenin dünya çevresinde nasıl muntazam dolaştıkları yüzlerce izahatın verildiği fakat bir türlü çözülemeyen sorular arasında kalmıştır. Nihayet, M.S. 2. yüzyılda İskenderiye'de yaşayan astronome Ptolemy, Arapların Almagest olarak bildikleri “Büyük Astronomik Düzen” adlı eserinde yıldızların hareketini ince detaylarla izaha çalışmış ve eski astronomi çağını kapatmıştır.

Ortaçağ astronomi bilginleri büyük ölçüde Ptolemy sisteminin etkisi altında kalmışlar, hristiyanlığın koyu taassubu onlara bilim özgürlüğünü vermemiştir. Araplarım daha serbest ve atak olduklarını, ibadet için Mekke'nin yani kiblenin istikametini tayin için yoğun çalışmalar yaptıklarını görüyoruz. Bu devirde Avrupa'ya davet edilen tanınmış astronomi bilginlerinin çoğunlukla araplar ve yahudiler olduğunu görüyoruz. Kristof Kolomb'un, Magellan'ın seyahatleri, dünyanın tepsi biçiminde olmadığını, bir kenar çizgisine erişmediğini göstermiş, Gutenberg'in matbaası eski bilgilerin daha çabuk ve daha ucuz yayılmasını sağlamıştır. 1473–1543 yılları arasında yaşayan Copernicus'la modern astronomi döneminin başladığını görüyoruz. Tycho Brahe, Kepler ve Galileo onu takip etmişlerdir. İlk teleskopun Galileo tarafından yapıldığını, bu sayede ay üzerinde dağları, Jupiterin 4 gezegenini ve Venüs'ün muhtelif fazlarını gözleyebildiğini öğreniyoruz. Daha sonra güneş lekelerini tetkik ettiği anlaşılmıyor. Böylece Astronomide felsefe ve tahminlerin yerini Galileo ile deneysel çalışmaların aldığı, kütle ve hareketle ilgili çalışmalara başladığını görüyoruz. Bu çalışmalar (1642–1727) yılları arasında yaşayan Isaac Newton tarafından sürdürümüş, kütle, ivme, hız ve çekim arasındaki bağlantılar kesin formüllerle keşfedilmiştir. Newton 24 yaşında iken yıldızların hareketini tek bir kuvvetin kontrol ettiğini ortaya çıkarmış, bu sonuçları 21 sene sonra, yani 1687'de 45 yaşında iken “Philosophia Naturalis Principia Mathematica” adlı eserinde yayımlamıştır. Bundan sonra dinamik astronomide Euler'i, D'Alambert'i, Laplace ve Gauss'u görüyoruz. Mevcut bilgiler, E.W. Brown'un ayın hareketini bugünkü şekliyle tayin etmesine yeterli olmuştur.

Astronomi çalışmalarında teleskop kullanılması 17. yüzyılda hız kazanmıştır. Yalnız o tarihteki telekopların uzunluğu 30 metreden az değildir. 1668'de Newton, chromatik sapmaları önleyen bir teleskop

yapmayı başarmıştır. 150 sene sonra, yani 1845’de İngiltere’de 180 cm. çapında reflektörlü dev bir teleskop inşa edilmiş. Bazı Galaksilerin yay şeklinde olduğu bu teleskopla tespit edilebilmiştir.

Nihayet, 1948 yılında tamamlanan 500 cm. çapında reflektörlü bir teleskopun Hale teleskopunun, California’da Palomar dağına monte edildiğini ve yoğun çalışmalarla girişildiğini görüyoruz. Bundan sonra, 500 cm. dan büyük reflektörlerin imalinde karşılaşılan güçlükler ve maliliyetin yüksek oluşu nedeniyle Radyo teleskopların yapımına geçilmiştir. Bugün uzayın etüdü için gösterilen çabalar içerisinde daha uzağı görebilmek çabası en büyük önemi taşımaktadır. Radyo teleskopunda kollektörler 300 m. çapında olup, interforemetre, spektrograf, polariskop ve fotometre gibi parçalarla da techis edilmekte, bunların uzay istasyonlarına, hatta ay yüzeyine monte edilmesi düşünülmektedir.

20. yüzyıl Uzay çağının astronomiye yeni ufuklar açmıştır. Uyduların atmosfer dışına çıkabilmesi ve bu seviyede bir yörüngeye oturtulabilmesi veya yıllarca süren bir yolculuktan sonra bir gezegene yaklaşıp, fotoğraf ve bilgi yollayabilmesi, Copernicus, Brahe ve Kepler'in hayal edemedikleri başarılar arasındadır.

Ankara Üniversitesi mütevazı imkanlarıyla 1944’de bir Astronomi Enstitüsü kurmuş, 1958–1963 yılları arasında da bir rasathaneye inşa etmiştir. Bu rasathaneye Türkiye’de ilk defa yapılan uluslararası bir astronomi toplantısıyla açılmış ve hizmete girmiştir. Daha sonra çeşitli üniversitelerde sekiz astronomi toplantıları tertiplenmiştir.

Öğrencilerimize gözlem yoluyla astronomiyi öğretmek ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla kurulan Üniversite Rasathanesine ikili anlaşmalar ve NATO yardımıyla bir radyo teleskop, bir Zeiss Coude (15 cm) Güneş teleskopu alınmış bunların yanında indirgeme aletleri olarak bir mikrofotometre ile bir iris fotometreside getirilmiştir. Daha sonra 1975 yılında 30 cm. çapında aynalı bir teleskop Üniversite tarafından satın alınmış ve fotoelektrik gözlemlere başlanmıştır. Güneş leke gözlemleri ve değişen yıldızlar alanında Belçika’da Sunspot Index Data Center ile Oklahoma Üniversitesi ve İtalya Trieste rasathanesi ile işbirliği yapılmıştır. Kuruluşundan bu yana 58’i yurt dışında olmak üzere toplam 121 yayın yapılmış, bunun yanında 6 adet ders kitabı basılmıştır.

Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümünde lisans dersleri yanında, yüksek lisans ve doktora dersleri de verilmektedir. Bugün bölümde 2 profesör, 3 doçent 1 yardımcı doçent ve 3 araştırma görevlisi hizmet ver-

mektedir. 250 den fazla öğrenci mezun edilmiş olup, bunlar daha çok orta ve yükseköğretim kadrolarında görev yapmaktadır. Mezunlarımızdan yirmibeşin üstünde doçent ve profesör olanı vardır. Bölümde ayrıca 6 yükseklisans çalışması, 10 adet doktora ve 10 adet doçenlik çalışması yapılmıştır. Son üç yılda öğrenci kontenjanı 85'e çıkarılmış olup, şu anda bölümdeki öğrenci sayısı 270'e yükselmiştir.

Fotometre başlığının bozuk olmasından dolayı son iki yıldan beri, maalesef değişen yıldız gözlemleri yapılamamıştır. Bu yıl Amerika Birleşik Devletlerinden yeni fotometre alınmış olup teleskoba montesi ve test çalışmaları devam etmektedir. Eylül sonuna doğru sürekli gözlem çalışmalarının yeniden başlayacağını ümit ediyorum. Daha sonra bu fotometreyi küçük bir bilgisayara bağlayarak, gözlemlerimizi daha duyarlı ve daha süratli hale getirebileceğiz. Ayrıca önumüzdeki yıllarda 60 cm. çaplı yeni bir teleskop alınması düşünülmektedir. Kurulduğundan bu yana öğrencilerimize tam bir laboratuvar görevi yapan rasathanemiz, alınacak profesyonel kalitede yeni bir teleskopla görevini daha iyi yapabilecektir.

Üniversitemizde Astronomi öğretiminin başlatılmasında ve rasathanenin kurulmasında emeği unutulmaz hocamız, merhum Prof.Dr. E.A. Kreiken'dir. Pek çok öğrencileri o yetiştirmiş, yurt dışında ihtisas yapmaları için burslar temin etmiştir. Mümtüz ismini hürmet ve şükranla anarım. Ruhu şad olsun.

Bu toplantıınızda Astronomi öğretiminin ülkemizde daha derin ve daha ciddi temeller üzerine oturtulması için neler yapılması gerektiğini incelemenizi ve bildirmenizi rica ederim. Bu ay içerisinde faaliyete geçecek merkezi bilgisayar sistemimiz, hertürlü program yapma, data analizi ve komplex diferansiyel denklemlerin çözümlerinde size açık olacaktır. Kendi sistemimizin dünya memleketlerindeki şebekeye dahil edilmesi, ortak çalışmalar ve işbirliği yapılması konularında hertürlü gayreti göstermeye hazırlıyorum. Yeterki siz isteyin ve bu işin hudutlarını gerçekçi ölçülerle belirleyin.

9. Ulusal Astronomi Toplantınızın hayırlı, uğurlu ve verimli olmasını diler, hepiniz saygı ve sevgilerimle başarılar temenni ederim.

Pref. Dr. Tarık SOMER

Rektör